

ger for den samfundsmæssige reproduktionsproces, og som anvendes eller er anvendelige (heri)", s 8. Det slås fast, at udforskningen af naturressurser er interdisciplinær forskning, og at geografin også skal yde sit bidrag i denne sammenhæng. Dette fører til erkendelsen af "at en mennesketom fysisk geografi og en naturfri økonomisk geografi ikke kan erkende eller beskrive den geografiske realitet", p 21.

De aktuelle og meget alvorlige miljøproblemer i DDR og andre socialistiske lande viser beklageligvis, at man har overset eller i kampens hede set bort fra basale erkendelser, som bl.a. allerede F. Engels udtrykte for mere end 100 år siden: "Enhver Æsejr over naturen har i første led de beregnede følger, men i andet og tredje led har den helt andre og uforudsete virkninger, som alt for ofte ophæver følgerne af den første virkning", p 23.

Bogens hovedvægt ligger på en systematisk gennemgang af naturressureproblematikkens forskellige aspekter. Med baggrund i en geologisk-tektonisk beskrivelse af Jordens udvikling diskuteres i kapitel 3 de mineralske råstoffers udbredelse og anvendelse. Kapitel 4 fortsætter med de biologiske resurser set i forhold til Jordens strålings- og cirkulationsbetingede opdeling. Kapitel 5 behandler de globale vandressurser, og ligesom i de to foregående kapitler afsluttes med afdeling, som diskuterer muligheder for at bevare og øge den til rådighed stående resursemængde.

Bogen afsluttes med en kort diskussion af forskellige modeller for resurse- og miljøudvikling, fra både øst, vest og internationale organisationer (FN, IASA). Opbygningen er stringent, og bogen er forsynet med udmærkede figurer og tabeller. På den udstyrmæssige side mangler et stikordsregister, medens et vedhæng med 16 farvefotos virker overflødig.

Rolf Guttesen

C.P. Summerhayes, J. P. Ellis & P. Stoffers: *Estuaries as sinks for sediment and industrial waste: a case history from the Massachusetts coast. (Contributions to sedimentology, 14.)*

Schweizerbart'sche, Stuttgart 1985. 47 s., ill. 24 cm. DEM 34,-.

Denne bog er et case study fra Buzzards Bay, Massachusetts, der som overordnet tema har beskrivelsen af dette estuarium som et sedimentationsområde for finkornet sediment og industrielt spildevand.

Man har især koncentreret sig om beskri-

velsen af tilsiltningen af New Bedford Harbour. Den sædvanlige indadrettede netto-transport af finkornet suspenderet sediment beskrives også fra denne lokalitet, og det er beskrevet, hvorledes denne naturlige proces medvirker til at ophobe forurenende stoffer, associeret til finkornet sediment, i havnen. Samtidig er der gjort rede for, hvorledes den del af sedimentet, som ikke fanges i havnen, spredes ud over undersøgelsesområdet. Til denne beskrivelse indeholder bogen en række udmærkede observationer af strømhastighed, indhold af suspenderet sediment, salinitet og opløst ilt. Spredning af tungmetaller i hele undersøgelsesområdet er detaljeret beskrevet, og der er fremstillet et kort over bundsedimentet baseret på dettes indhold af silt og ler.

Bogen er traditionel i sin beskrivelse af det estuarine miljø, og bidrager ikke med egentlig ny viden. Den er velskrevet og overskuelig og vil med held kunne anvendes på et videregående universitetsniveau.

Morten Pejrup

Gerhard H. Eisbacher: *Nordamerika. (Geologie der Erde, bd. 2.)*

Enke, Stuttgart 1988. 176 s., ill. 20 cm. DEM 26,80.

Dette er en kort indføring i Nordamerikas geologi inspireret af det behov for geologisk viden, som den hurtigt voksende efterspørgsel efter fossil energi og metaller gennem de seneste tiår har bevirket. Efter en traditionel geologisk beskrivelse af det nordamerikanske kontinent behandles i de følgende kapitler: Den arkaiske kerne, orogene og magmatiske bæltter, den palæozoiske orogenese, de nordamerikanske Kordiller, den atlantiske kontinentalrand og den neogene geodynamik i den nordvestlige del af kontinentet. Bogen slutter af med en kort beskrivelse af kvartærperioden.

Morten Pejrup

Symposium on Latin-American geosciences, 10: Berlin 1986. Ed. by H. Miller & U. Rosenfeld (Zentralblatt für Geologie und Paläontologie. Teil 1, 1987, H. 7/8.) Schweizerbart'sche, Stuttgart 1987. XV, s. 697-1060, ill. 24 cm. Pris ikke oplyst.

Denne bog er en præsentation af nogle af de foredrag, som blev holdt i forbindelse med Det 10. Latinamerikanske Kollokvium i Berlin november 1986. Disse kollokviers mål er at skabe et uformelt forum, hvor tyske geo-videnskabsmænd, der ar-

bejder i Latinamerika, kan udveksle erfaringer og resultater. Bogen består derfor hovedsageligt af relativt korte cases studies. Enkelte af disse er skrevet af latinamerikanske forfattere.

Morten Pejrup

Physical processes in estuaries. Eds.: Job Dronkers, Wim van Leussen.

Springer, Berlin 1988. X, 560 s., ill. fig. 25 cm. DEM 248,-.

I september 1986 afholdtes i Holland et internationalt symposium om fysiske processer i estuarier. Nogle af de bedste foredrag fra dette symposium foreligger her i artikelform. Følgende emner er behandlet i bogen: Estuarin cirkulation, estuarine fronter, turbulens og blanding i lagdelte tidevandsstrømme, interne bølger, matematisk modellering af lagdelte strømninger, transport af finkornet sediment i estuarier, aggregering og flokkulering af partikler, sedimentation og erosion af kohæsivt sediment, fluid mud samt matematisk modellering af finkornet sedimenttransport i estuarier. Mange af de præsenterede artikler er af høj kvalitet, og bogen vil være særdeles velegent til brug for undervisning på et videregående universitetsniveau.

Morten Pejrup

W. Dansgaard: *Klima, vejr og mennesker.* Geografforlaget, Odense 1987. 128 s., ill. 26 cm. Pris ikke oplyst.

Denne udgivelse fra Geografforlaget er en særdeles ambitiøs sag, hvor læseren får en god indføring i klimatologi og meteorologi. Både de klassiske emner (tryk- og vindsystemer, corioli, Vahls system m.v.) og de mere aktuelle emner (luftforurening, drivhuseffekt, ørkenspredning og skovrydning m.v.) gennemgås på en grundig og professionel måde.

I 37 grå boxe gives en mere matematisk og fysisk gennemgang af processer og emner, som normalt er vanskelige at forstå. Den pædagogiske gennemgang må glæde enhver fysik- og geografilærer i gymnasiet, da det er et meget fint eksempel på en integreret anvendelse af de to fag på gymnasieniveau. Kort sagt en perle blandt undervisningsbøger.

Birger U. Hansen

Werner Rutz: *Cities and towns in Indonesia, their development, current positions and functions with regard to administration and regional economy. (Urbanization*